

Српски фудбал: Анатомија хибридног система

Анализа токова новца, политичке контроле и
инфраструктурних мега-пројеката (2012–2026)

Синтеза система: Српски фудбал не пати од системске грешке. Он функционише тачно онако како је дизајниран – као хибридни екосистем за трансфер моћи и капитала.

Круг 1 (Институције и Држава)
ФСС, директне буџетске субвенције, политичка заштита и институционална тишина.

**Апсолутна
контрола и
приватизација
профита**

Круг 2 (Економија и Капитал)
Спонзорства државних предузећа, нетранспарентни трансфери, ЕКСПО 2027 и монопол над грађевинским земљиштем.

Круг 3 (Трибине и Безбедност)
Интеграција навијачких група у државни апарат, неформално обезбеђење, пацификација политичких протеста.

Национализација трошкова, приватизација профита

Удео јавних финансија у највећим клубовима скочио је са 8% (2012) на чак 71% (2024). Уплате из текуће буџетске резерве за порезе и УЕФА лиценце.

Огроман проценат од продаје играча одлази агенцијама блиским врху власти.

Државне субвенције

Државна спонзорства

Менаџерске провизије

Континуирани дугови

Телеком Србија и Гаспром – уговори засновани на политичким одлукама, не на тржишној вредности.

Упркос вишемилионским продајама, клубови остају на ивици колапса.

Парадокс приватизације: Свесна одлука о задржавању контроле

Закон о спорту (2016) оставио је приватизацију за 'посебан закон' који никада није донет.

Тренутни статус: 'Удружење грађана'

Власништво: Нема формалног власника; државни новац без строге корпоративне контроле.

Управа: Директан политички утицај и утицај вођа навијача на одлуке.

Имовина: Нерешени власнички односи над стадионима и земљиштем (фактор одбијања инвеститора).

Акционарско друштво (Приватизација)

Власништво: Транспарентност капитала и правна сигурност.

Управа: Тржишна логика; губитак директне политичке контроле над трибинама.

Закључак: Одуство приватизације блокира инвеститоре, али гарантује политички монопол.

Еволуција утилитарности трибина (1990–Данас)

1990-те: Буђење национализма

Случај Максимир (13. мај 1990). Трибине служе као регрутни центри за паравојне формације у којима учествује и сам политички врх.

2000-те: Опозиционо деловање

Навијачке групе као ударна песница уличних протеста (нпр. протести поводом хапшења Радована Караџића 2008).

2012–Данас: Интеграција у систем

Успон група попут 'Јањичара' (Сале Мутави) и 'Принципа' (Веља Невоља). Трибине постају инструмент државе. Функције укључују сузбијање политичког скандирања и неформално обезбеђивање државних скупова (Инаугурација 2017).

Симбиоза Државе и Хулигана: Модел размене

Шта Држава добија: Пацификација трибина, осигурачи останка на власти, политичка стабилност и извршиоци специјалних задатака.

Студија случаја: Операција Тиват (3. јун 2026)

Догађај: Црногорска АНБ депортује 87 путника чартер лета из Београда пред Самит ЕУ-Западни Балкан.

Профил: Безбедносно интересантна лица (БИЛ), међу којима су Далибор Станојевић Боске и Јован Сладојевић (мрежа за "специјалне задатке").

Заплена: Одузети транспаренти и два логистичка аутобуса из Србије; потпуна тишина званичних институција у Београду.

Шта Групе добијају: Институционална заштита (одлагање затворских казни), економске привилегије и уносни послови.

Архитектура моћи у Фудбалском савезу Србије (ФСС)

Славиша Кокеза (2016–2021)
Од киоска до апсолутне контроле.

Члан СНС-а и власник ИТ гиганта 'Проинтер'. Претворио ФСС у сервис за менаџерске агенције и прање новца. Пад након разоткривања 'Скај' комуникације.

Драган Џајић (2023–Данас)
Политичка аболиција као темељ

Лојалности. Аболиран 2012. од стране Томислава Николића због малверзација (5,1 мил. €). Постављен као легитимизацијска 'икебана' за очување система против реформских струја.

Бранко Радујко (2024–Данас)
Корпоративна формализација.

Бивши директор Телекома; његово постављање за генералног секретара означава коначно спајање државног капитала и спортске администрације.

Илузија избора: Студија случаја Немања Видић

Сценарио: Покушај реформе

Кандидатура легендарног капитена Немање Видића за председника ФСС (2023).

Механизми гушења (Разоткривено кроз “Скај” ЕЦЦ апликацију)

- **Организација претњи:** Славиша Кокеза (кодно име “Федерер”) користи криминалне групе (“Принципи”) за застрашивање.
- **Праћење:** Постављање уређаја за праћење на Видићев аутомобил у Милану.
- **Порука:** Директна претња да ће “ићи на гробље” уколико настави да критикује систем.

Исход: Видић се повлачи под притиском, наводећи институционалну тишину (полиције и тужилаштва) као доказ да је процес унапред режиран од стране државе.

Монополизација националног тима: Ера Пиксија

- **Динамика моћи:** Добија статус 'алфе и омеге' уз директну подршку Александра Вучића, мимо редовних структура ФСС-а.
- **Одстрањивање конкуренције:** Подизање 'рампе' за старе менаџерске агенције (нпр. Фали Рамадани) ради успостављања новог система контроле трансфера – тзв. 'СНС фудбал'.
- **Цена подршке:** Јавна политичка лојалност режиму (кампања у Нишу 2025).
- **Колатерална штета:** Релативан резултатски застој (елиминације у групама на СП 2022. и ЕУРО 2024), губитак младих талената (Милош Керкез) и отворени сукоби са навијачима Црвене звезде (протеривање из кафића на Маракани, јун 2026).

Више од спорта: Архитектура Националног стадиона

Пројекат у Сурчину (1 милијарда евра) користи се као инструмент шире државне стратегије.

The Layered Cake

Слој 1: Политичка симболика

Концепт "Хлеб и игре", легитимизација режима кроз визуелни престиж и прикривање социјалних проблема (Мађарски модел Виктора Орбана).

Слој 2: Безбедност и Контрола
(Испод површине) Изградња новог објекта омогућава централизацију управљања, имплементацију напредног технолошког надзора и лакшу пацификацију трибина.

Слој 3: Економска експанзија (Темељ)

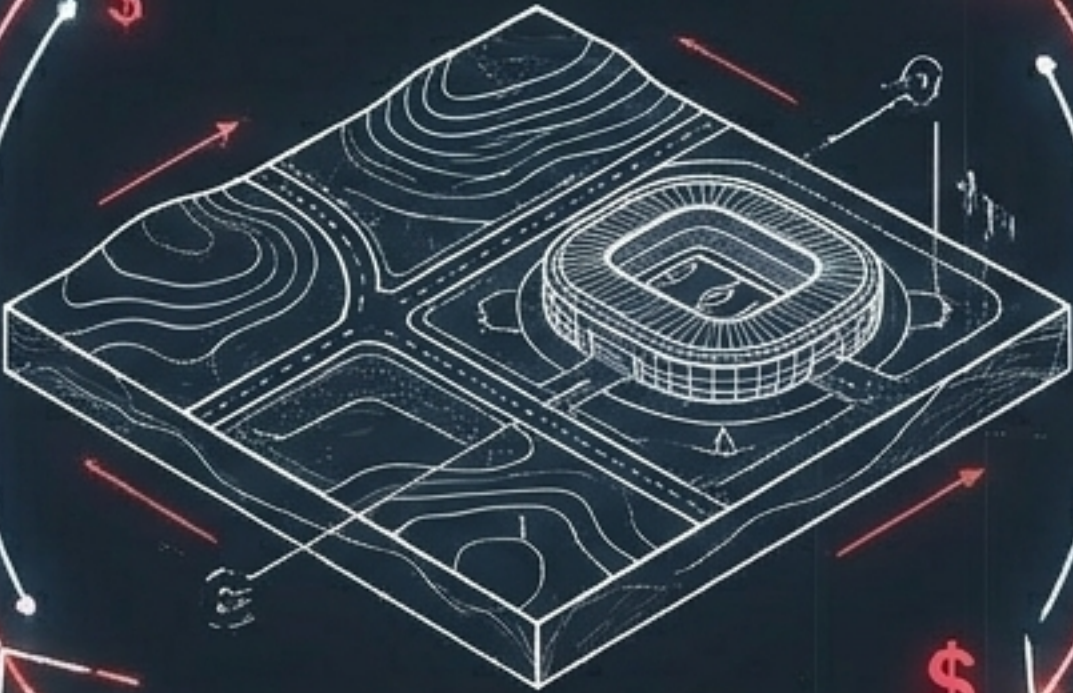
Стадион служи као оправдање за инфраструктурни замајац који драстично диже вредност околног земљишта и мења урбани идентитет Београда.

Машина за спекулације: Финансијски инжењеринг ЕКСПО 2027

Епилог: Пројекат служи као легализовани канал за мултипликацију капитала преко мрежа фирма (нпр. 'Serbia Real Estate Holding').

Value Extraction Loop

Value Extraction Loop

Фаза 1 (2018) - Приватизација ПКБ-а

Држава продаје 17.000 хектара земљишта компанији "Ал Дахра" (УАЕ) за око **4.700 €** по хектару.

4.700 €

(Улога Млађана Динкића као "архитекте" сарадње са УАЕ).

Фаза 3 (2024) - Експропријација

Држава откупљује исто то земљиште од повезаних субјеката за невероватних

500.000 € **100x**

(увећање вредности преко 100 пута).

Фаза 2 - Промена намене

Претварање пољопривредног земљишта у ексклузивно грађевинско земљиште због пројекта ЕКСПО и Националног стадиона.

Колатерална штета: Улица, градилиште и "Случај Сењак"

Скривени мотив (ЕКСПО профит):

Боске у тужилаштву признаје да је сукоб настао због кршења договора око расподеле профита и удела у подизвођачким подизвођачким пословима (и спекулацијама земљиштем) за пројекат ЕКСПО 2027.

Инцидент (12. мај 2026):
Убиство Александра Нешовића (Баје) од стране Саше Вуковића (Боскета) у ресторану на Сењаку.

Институционално покриће:

Присуство Веселина Милића (тадашњег начелника београдске полиције) на месту злочина и његово касније хапшење указују на то да врх полиције пружа логистичку заштиту криминалним мрежама уграђеним у капиталне државне пројекте (омогућено кроз Lex Specialis).

Капилари система: Саобраћај и логистика ЕКСПО 2027

Државна компанија "ЕКСПО 2027 д.о.о." координира набавкама вредним милијарде евра ван стандардних процедура.

Друмски монопол ("Стрела"):
Набавка 100 електричних аутобуса (од чега 50 двозглобних). Приватни конзорцијум "Стрела" (Обреновац) добија десетогодишњи уговор вредан преко 1 милијарде евра за превоз и интеграцију у ЕКСПО транспорт.

Железничка мрежа:
Нова двоколосечна пруга (18 км) БГ Воза која спаја Земун Поље, аеродром и стадион.

Технолошки футуризам:
Најаве аутономних возила (роботакси) и "летећих таксија" (eVTOL) као популистички маркетинг који скреће пажњу са стварних токова новца.

Савршени механизам затвореног круга

Коначна дијагноза

Одуство приватизације, присуство насиља на трибинама и масовне инфраструктурне инвестиције нису међусобно супротстављени феномени.

Сви ови елементи заједно чине савршено функционалан, аутократски екосистем.

У Србији, фудбал одавно није само спорт – он је најефикаснији инструмент друштвене, безбедносне и економске контроле.